

Litteraturoversigter

Bog anmeldelser

John Hicks: *A Market Theory of Money*: Oxford: Clarendon Press, 1989, 142 sider. £ 17.50.

2 måneder før sin død satte John Hicks et punktum for det, der skulle vise sig at blive hans sidste bog. Det er sidemæssigt en lille bog; men indholdsmæssigt fuldt på højde med Hicks' øvrige produktion.

Bogen har 3 hovedafsnit: (1) Transaktionsstrukturen (2) Udformningen af den finansielle sektor og (3) »Problemer og Politik«. Hicks understreger gang på gang, at nøglen til forståelse af, hvorledes en markedsøkonomi fungerer, er analysen af, hvorledes prisdannelsen helt konkret foregår. Han tager afsæt i sin sondring fra *Capital & Growth* mellem Flex-price og Fix-price markeder. Prisdannelsen på stort set alle reale markeder er af Fix-price typen, hvorved der menes, at det er producenten, der fastsætter prisen. Efterspørgerne bestemmer mængden. På Flex-price markeder – hvoraf de finansielle og nogle få råvaremarkeder er de dominerende – fastsættes prisen på »markedspladsen« af de finansielle mellemmænd. De sikrer, at markedet fungerer; men da beholdningerne af finansielle aktiver er mange gange større end nettotilgangen, må prisen kunne bevæge sig, så beholdningerne holdes »frivilligt«.

Her har pengeinstitutter hidtil udgjort en interessant undtagelse. Prisen på bankindskud og -lån har haft et betydeligt administreret element. Det er en af bogens fortjenester at påpege, at udviklingen igennem 1980'erne har ændret vilkårene for pengeinstitutternes aktivitet. Den øgede konkurrence i form af deregulering af indlån, securitization af banklån og afvikling af kapitalrestriktioner landene imellem har tvunget pengeinstitutterne til at ændre deres prisfastsættelsespolitik. Lavt forrentede anfordringsindskud er ved at blive udkonkurreret af aftaleindskud og nok så vigtigt, af kassekreditter. Hermed ændrer betalingsmidlerne i samfundet også karakter. Plastikkortene har allerede holdt deres indtog som afløser for kontanter. Den

nyeste udvikling er overgangen til »the over-draft economy«, og hermed ophører muligheden for en præcis styring af den kvantitative udvikling i den finansielle sektor.

Det er en af bogens spændende temaer at skitsere denne fundamentale ændring. Penge er ikke længere et veldefineret begreb. Faktisk hævder Hicks, at penge er ved at degenerere til en regningsenhed, da mængden af betalingsmidlet ikke længere kan opgøres entydigt. Man kan næsten med grækerne erklære »at alt flyder«. Den finansielle sektor har mistet sit drivanker. Der synes ikke længere at være nogen effektiv bremse på den finansielle sektor endsige prisdannelsen på de finansielle markeder. Stod det til Hicks, så skulle centralbankens indflydelse på rentedannelsen styrkes betydeligt.

I afsnittet »Problemer og Politik« stiller Hicks spørgsmålet, hvilken betydning denne markeds-mæssige udvikling vil få. Markederne bliver mere og mere likvide, også internationalt. Er den monetære base i USA eller i Vesttyskland det halmstrå, som de pengepolitiske myndigheder kan klamre sig til?

Bogen giver intet svar på, hvor den økonomiske udvikling driver hen. Dog lades læseren ikke i tvivl om, at der ikke længere (om overhovedet) eksisterer en veldefineret langsigtet ligevægt, som markedsøkonomien automatisk bevæger sig imod. Denne indsigt opnås gennem en understregning af transaktionsstrukturens (og dermed informations-spredningens) fundamentale betydning for forståelsen af, hvorledes moderne markedsøkonomier vil fungere i fremtiden. Hertil har Hicks ydet et væsentligt bidrag i sin sidste bog.

Jesper Jespesen
Institut for Finansiering,
Handelshøjskolen i København

Ib Gejl: *Indenfor snorene*. Århus: Erhvervsarkivet, 1989. Kr. 281,30.

Foreningen af Fondsbørsvekslerere afholdt sin sidste generalforsamling den 8. marts